

Byggevareindustriens innspill om energieffektivisering

1. Hvilke endringer i TEK 17 kap. 14 kan bidra til økt energieffektivitet?

Vi trenger et regelverk som er i tråd med EUs bygningsenergidirektiv, også det nye direktivet som forventes vedtatt i 2024. Europeiske beregningsregler bør legges til grunn for beregning av energikravene i TEK, og at kravene baseres på levert energi. Ved en eventuell endring i beregningsomfanget, må reviderte krav ikke innebære reduserte energikrav til klimaskallet.

Strengere energikrav mht. energiramme, varmetapsramme, energitiltaksnivå og minimumskrav vil åpenbart medføre økt energieffektivitet. Skjerpelser, både mht. til minstekrav, energitiltaksnivå for boligbygninger og energiramme, bør sees i sammenheng med produktutviklingen slik at kravene gjenspeiler både produkter og nasjonale ambisjoner. Minstekravene bør vurderes å legges på tilsvarende nivå som dagens energitiltaksnivå.

Med dette som bakgrunn mener vi det må tas en gjennomgang av kravsnivået for å avdekke innskjerpelser som ikke innebærer økte livsløpsbaserte kostnader basert på teknologiutviklingen både av passive og aktive tiltak.

Bygningskategorier som vil ha store energibehov i fremtiden bør i større grad også speiles mot strengere TEK- krav. Her tenkes det spesielt på fritidsboliger under 150 kvm som i dag ikke er omfattet av hele kap. 14. I forhold til denne bygningskategorien bør det spesielt vurderes om minimumskravene for klimaskallet skal tilsvare energitiltaksnivået for boliger med unntak av laftede yttervegger.

I bygningsregelverket bør det tydeliggjøres at det ikke skal tillates egne kommunale krav.

2. Hvilke endringer i bygningsregelverket kan bidra til økt energifleksibilitet?

I stedet for energifleksibilitet, som normalt oppfattes som vannbåren varme, ønsker vi i stedet bruke begrepet "forbrukerfleksibilitet" som vi mener er et bedre og bredere begrep siden styringsteknologi da også inkluderes. Dette vil da eksempelvis kunne innebære muligheter for å inkludere eksempelvis smart styring av varmtvann eller oppvarmingskursene i godt isolerte bygg i bygningsregelverket.

3. Hvordan kan bygningsregelverket utvikles for å stimulere til økt lokal energiproduksjon?

Bygningsregelverket bør inkludere skjerpelser i forhold til lokal energiproduksjon i form av solceller for å bidra til økt produksjon av fornybar energi på bebygd areal. Innføringen av krav til solceller bør vurderes innføres trinnvist, ved at man starter med offentlige bygg – og evt. formålsbygg av en viss størrelse, allerede ved ikrafttreden av forskriften. Deretter kan krav til andre bygningskategorier innføres etter angitt årstall for å sikre god forutsigbarhet. På denne måten vil nybygd areal utnyttes til kraftproduksjon. Ved innføring av evt. krav til solceller og økt brannrisiko gjennom slike tekniske anlegg, bør behovet for evt. strengere krav iht. brannmotstandsevnen til konstruksjonen og systemet vurderes.

Samtidig ønsker vi å presisere at kravet til lokal energiproduksjon ikke må gå på bekostning av passive energikrav da det er både behov for mer effektiv bruk av energien og energiproduksjon.

4. Hvordan mener du det bør prioriteres mellom energitiltak og klimatiltak i bygningsregelverket hvis de kommer i konflikt med hverandre?

Ideelt sett bør en legges til grunn en komplett livsløpsbasert klimagassanalyse hvor både energi og materialer inngår sammen med øvrige ytelseskrav når løsninger velges. Men siden tilgangen og

enighet om omforente klimadata for energi ikke er på plass enda, må næringen nok noen år fremover fortsatt jobbe med disse to teamene parallelt, og foreta en prioritering dersom det oppstår en konflikt. Nå skal det også sies at vi ikke helt ser de store motsetningene mellom energi og klimagassutslipp.

Energitiltak i nye og eksisterende bygg bidrar til å redusere behovet for energi i form av kraft, og dermed frigjør kraft til eksempelvis elektrifisering av byggevareindustrien. Energitiltak bidrar dermed med å redusere klimagassutslippene til industrien, og kan derfor også ansees som et klimatiltak for byggsektoren tilsvarende øvrige klimatiltak. Klima er derfor en viktig driver for energieffektivisering, men når vi snakker om tiltak vil vi anse at energitiltak bør prioriteres ved at det også er at klimatiltak.

Dersom man har forbruker-perspektivet i fokus, vil nok også energitiltak prioriteres siden forbrukeren vil få reduserte energikostnader, og dermed enklere kan akseptere evt. strengere krav. Klimatiltak primært ligger på et samfunnsnivå der konsekvensene er mer langsiktige for forbrukerne, og nok av og til oppleves både tilfeldig og uklart, men kanskje samtidig mer skremmende siden tiltakene vil være så omfattende og inngripende for alle.

5. Hvordan kan bygningsregelverket utvikles slik at eksisterende bygningsmasse blir mer energieffektiv og energifleksibel?

Energieffektivisering av eksisterende bygningsmasse er komplisert ved at tiltak i stor grad ikke er innlemmet som en del av bygningsregelverket så lenge det ikke innebærer endringer mht liv og helse. Dette innebærer at forbrukere og byggeiere kan gjøre, eller la være å gjøre, tiltak som har konsekvens for energieffektiviteten. Virkemidler i ulike typer regelverk og virkemidler må derfor sees i sammenheng for å få økt innsatsen innen energieffektivitet i eksisterende bygg.

Med inspirasjon fra siste versjon av Bygningsenergidirektivet der det angis at regelverket gradvis innskjerpes for yrkesbygg, foreslås det å settes minimumskrav basert på energimerke innen gitte årstall for offentlige bygg og andre private formålsbygg, med evt. innstrammingsplan. Tilsvarende kan også vurderes for boligbygg, da med koordinert og tilstrekkelige økonomiske virkemidler og god forutsigbarhet.

Videre bør det vurderes å innføre krav for offentlige og private eiendomsbesittere med frie takflater og evt. fasader over et gitt areal, om å utrede bygningstekniske muligheter for å installere solceller, med påfølgende installasjon av solceller.

Komponentkrav ved utskifting og renovering kan også være for enkelte bygningsdeler, og eksempelvis vinduer, varmegjenvinnere og øvrige bygningskomponenter. Utfordringen her vil samtidig være mange slike tiltak ikke er søknadspliktig, noe som vil mer eller mindre kunne innebære omsetnings- eller bruksforbud for lite energieffektive nye produkter.

Annet

I pkt 1 presiserer vi at det er viktig at det norske regelverket baseres på europeisk beregningsmetodikk og ikke særnorske, og til dels foreldet, beregningsregler fra NS 3031:2014 som er i strid med europeiske standarder.

Videre må det være samsvar mellom TEK og energimerkeordningen, både mht til beregningsmetodikk og beregningspunkt slik at næringen kan dokumentere energibruken til ulike bruksformål mest mulig effektivt.

29.02.2024

Trine Dyrstad Pettersen

Byggevareindustriens forening